

Pitanja koja se vežu za poglavlje (o gasuljenju mejta)

[Bosanski – Bosnian – بوسني]

Usama b. Gurm el-Gamidi

Prijevod: Senad Muhić

Revizija:
Ersan Grahovac

2013 - 1434

IslamHouse.com

﴿ مسائل تتعلق بغسل الميت ﴾

« باللغة البوسنية »

أسامة بن غرم الغامدي

ترجمة: سناد موهيتش

مراجعة:

أرسان غراهوفاتس

2013 - 1434

IslamHouse.com

Pitanja koja se vežu za ovo poglavlje

Prvo pitanje:

Zabranjeno je da muško kupa ženu i žena muško, osim u sljedećim slučajevima:

1. **Bračni parovi:** Nema smetnje da jedan drugog gasuli zbog hadisa Aiše, radijallahu anha, gdje kaže: „Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: **Šta ti šteti ako umreš prije mene. Ja bih te ogasulio, u ćefine stavio, klanjao bih ti dženzu i ukopao.**“¹Također, riječi Aiše, radijallahu anha: „**Da mi se je vratiti, njega ne bi gasulio niko drugi do njegove žene.**“² Prenosi se da je Alija okupao svoju ženu Fatimu i da je Ebu Bekr oporučio da ga gasuli njegova žena Esma. Isto tako, prenose se predaje po tom pitanju od prijašnjih generacija kao što je Džabir ibn Zejd, Abdurrahman ibn Esved i drugi.
2. **Razvedena žena povratnim razvodom** sve dok je u iddetu ili pričeku ona se smatra njegovom ženom, i zbog toga joj je dozvoljeno da gasuli muža kao i suprotno, da muž gasuli nju. Međutim, ako je razvedena nepovratnim razvodom onda nije dozvoljeno.

¹ Bilježe Ahmed, 6/228., i Ibn Madže, br. 1465.

² Bilježe Ebu Davud, br. 3141., Ibn Madže, br. 1464., i Ahmed.

3. Ako preminuli budu djeca manja od sedam godina, onda nema problema da žena gasuli mušku djecu, a muškarci žensku.

Napomena:

- Ako je preminuli mlađi od sedam godina onda je dozvoljeno gledati u avret i dodirivati bez pregrtača, ako se ima potreba za tim.
 - Nekada djevojčica ima manje od sedam godina ali je velikog tijela i na njoj se primjećuju određene oznake žene. U tom slučaju je bolje da je kupaju žene kako bi se izbjeгла fitna. Isti slučaj je i sa muškim djetetom.
4. Kada bi umrla žena među muškarcima, gdje nema žene da je gasuli, a među njima ima čovjek koji joj je mahrem, onda će joj samo uzeti tejemmum. Tako će se postupiti i u suprotnom slučaju, ako bi čovjek umro među ženama.

Drugo pitanje:

Kakav je propis djeteta koje je pobačeno?

1. Ako je dijete bilo od četiri mjeseca ili više, onda će se gasuliti, u ćefine staviti, klanjaće mu se džennaza i ukopaće se. Od Sunneta je da mu se da ime i da se akika zakolje na njegovo ime.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: „...**pobačenom djetetu se klanja dženaza, a roditeljima se dovi za oprost i milost.**“³ Ako se ne bude znalo da li je pobačeno dijete muško ili žensko, onda mu se da ime koje odgovara i muškarcima i ženama, poput Hibetullah ili Allahov poklon, Atijetullah ili Allahovo davanje i sl.

2. A ako bude manje od četiri mjeseca onda se ne gasuli niti se u ćefine stavlja, nego se zamota u bijelu krpu, zakopa u mezar ili bilo koje daleko mjesto, jer se u njega nije udahnila duša i s njim se postupa kao i svakim drugim dijelom tijela.

Treće pitanje:

Zabranjeno je trudnici koja preseli sjeći stomak kako bi se dijete izvadilo, jer dijete u većini slučajeva umre nakon majke sat ili dva, zato se treba gasuliti u takvom stanju u kakvom se nalazi.

Ako odluče i potvrde povjerljivi doktori da je dijete još uvijek živo, onda je dozvoljeno uništiti nešto od mrtvog kako bi se spasilo živo. Ako je moguće da se

³ Hadis biljež: Ebu Davud, br. 3180., i ovo je njegova verzija, Ahmed, br. 18358., Tirmizi, br. 1031., en-Nesai, br. 1943., kao skraćenu verziju, a ispravim ga je ocijenio Albani.

izvadi prirodnim putem kao kada se rađa to je bolje i blaže prema preminuloj, uz napomenu da sve zavisi od onoga što ljekari odluče.

Četvrto pitanje:

Nevjernik, otpadnik ili insan koji u potpunosti ostavlja namaz, ne treba da se gasuli, niti se treba u ćefine stavljajti, niti se ukopavaju u muslimansko mezarje, osim kada nema ko da ga ukopa. Takav se samo baci u zemlju na nekom udaljenom mjestu, jer je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nakon što mu je preselio amidža Ebu Talib, naredio Aliji da ga zatrpa zemljom.⁴

Peto pitanje:

Ubijeni odmazdom ili šerijatskom kaznom poput oženjenog bludnika ili onoga koji je ubijen nepravедno ili samoubica, se gasule i klanja im se džennaza, ukopajuse u muslimansko mezarje, jer nisu učinili grijeh koji ih izvodi iz Islama.

Šesto pitanje:

⁴ Bilježe ga Ebu Davud, br. 3214., i en-Nesai, br. 2006.

Kada umre osoba koja je pod ihramima, svejedno bila na hadždžu ili umri, okupaće se samo vodom i sidrom i neće se mirisati, niti će joj se pokrivati glava, a ćefini će mu biti ihrami, zbog riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: „**Okupajte ga sa vodom i sidrom...**“⁵

Sedmo pitanje:

Ako porodica preminulog želi vidjeti preminulog i selam mu nazvati u tome nema ništa sporno, ali je bolje da ga vide nakon što se okupa, namiriše i u ćefine stavi, jer će tada biti u ljepšem obliku, a pogotovo ako je od onih koji umru u automobilskim nesrećama i slično, jer nekada dođu u krvi i prašini, pa kada bi ga familija vidjela u takvom stanju, puno bi utjecalo na njih i ražalostilo bi ih još više. Međutim, nakon oblačenja ćefina, a prije vezanja poveza, ostavi će se ćefin otvoren kod glave, te se dopusti familiji da ga vide, selam nazovu i poljube. Preneseno je da je Ebu Bekr, radijallahu anhu, poljubio Poslanika u čelo između očiju, nakon što je preminuo.⁶

Osmo pitanje:

⁵ Bilježe ga Buhari, br. 1265., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 1206.

⁶ Bilježe ga Buhari, br. 1241., i en-Nesai, br. 1839.

Obaveza je jednom okupati umrlu osobu, zbog hadisa: „**Okupajte ga sa vodom i sidrom.**“⁷, Međutim, Sunnet je da se okupa tri puta, zbog hadisa Ummu Atije: „**Okupajte je tri puta, ili pet ili sedam ili vise od toga ako vidite potrebu u tome.**“⁸

Deveto pitanje:

Postoji četiri stanja po pitanju onoga što izađe iz nutrine mejta tokom kupanja ili poslije:

Prvo stanje:

Ako što izađe iz nutrine na dva otvora tokom pranja, tada će oprati mjesto, uzeti mu abdest, te će povećati broj pranja do pet puta. Ako i nakon toga nečistoća izađe, uzeće mu se abdest i povećati broj kupanja do sedam puta i zatvoriće mjesto pamukom i prašinom bijelog miska. U prijašnjim vremenima su stavljali crvenu glinu, ali je bolja prašina bijelog miska.

⁷ Bilježe ga Buhari, br. 1265., i ovo je njegova verzija, Muslim, br. 1206.

⁸ Ovo je dodatak hadisa koji spominje en-Nesai, 1889., a hadis u njegovom značenju bilježe Buhari i Muslim.

Drugo stanje:

Da iziđe nešto iz nutrine nakon pranja. Tada je dovoljno da mu se samo abdest uzme i neće se ponavljati pranje zbog poteškoće i zbog toga što je nemoguće procijeniti da li će izići nešistoća još koji put.

Treće stanje:

Da iziđe nešto iz nutrine nakon što mu se ćefini obuku, pa ako ono što je izišlo bude u malim količinama neće mu se abdest uzimati, niti će se ponovo kupati, nego se samo oprati uprljani dio ćefina. Ali ako nečistoće bude veoma mnogo, onda se mora ponoviti kupanje.

Četvrto stanje:

Ako što izade mimo dva otvara od krvi ili gnjoja ili bilo šta drugo, neće mu se abdest uzimati, niti će se ponoviti kupanje, nego se samo opere i očisti mjesto. To u slučaju da je u manjim količinama, ali ako bude u većim količinama onda će se ponoviti gusul i abdest.

Deseto pitanje:

Šehid – bojnog polja – se ne kupa, niti se u ćefine oblači, niti mu se klanja dženaza. Jednostavno se ukopa u svojoj odjeći nakon što mu se odstrani štit i oružje zbog hadisa: „**Nemojte ih kupati, jer će doista svaka rana – ili svaka kap krvi – mirisati miskom na Sudnje danu.**“, i nije im Poslanik klanjao dženazu.⁹ Rekao je, alejhisselam: „**Ukopajte ih u krvi njihovoj.**“¹⁰, i rekao je: „**Nema ni jednog ranjenika koji je ranjen na Allahovom putu, a da neće doći na Sudnjem danu krvave rane, čija će boja biti boja krvi, a miris je miris miska.**“¹¹

Ali ako bude ranjen u bici, zatim preživi dan ili dva, liječeći se, pa onda umre, takav se kupa i klanja mu se dženaza; jer je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, okupao Sa'da ibn Mu'aza i klanjao mu je, a bio je šehid. Pogodio ga je Ibnul Arikah strijelom u bici na Hendeku, pa mu presjekao venu na ruci, zatim je odnesen do mesdžida, te je tu proboravio danima sve do presude nad Benu Kurejzom. Tada mu se rana proširila što je bilo uzrokom njegove smrti.¹²

⁹ Bilježi Ahmed, br. 1419., ispravim ga je ocijenio Albani u djelu *El-Irva*, br. 709.

¹⁰ Bilježi Buhari, br. 1349.

¹¹ Bilježi Buhari, br. 5533.

¹² Bilježi Buhari u skraćenoj verziji, br. 463., i Muslim, br. 1769.

Jedanaesto pitanje:

Ako se amputira dio tijela kao što je ruka ili noga, neće se kupati taj dio tijela niti će se klanjati džhenaza, nego će se umotati u bijeli čaršaf i ukopati u mezarluke ili na neko dalje mjesto.

Ako bi se pronašao samo određeni dio mehta tako da od tijela nije ništa ostalo osim taj dio, tada će se okupati, u ćefine umotati i zatim klanjati džhenazu.

Ako bi tijelo bilo iskomadano u dijelove, neće se kupati, niti tejemum uzimati, nego će se sakupiti i u ćefine obući; jer bi kupanje utjecalo na pokvarenost mesa i raspadanje istog. Ali i ovo se vraća na idžtihad onog koji kupa, tj. ono što vidi da se treba uraditi tako će se i postupiti.

Dvanaesto pitanje:

Mrtvoj osobi će se uzeti tejemum u sljedećim slučajevima:

- a) Kada nema vode;
- b) Kada bude tijelo raskomadano ili izgorelo tako da kada bi okupalo otpala bi koža i meso bi se raspalo, ili bi otpao dio kao što se može desiti prilikom teških automobilskih nesreća;

- c) Ako umre muškarac među ženama gdje nema drugih muškaraca da ga gasule i ako bi žena umrla među muškarcima.
- d) Ako bi otkinuti ili izgoreni dio tijela bilo teško okupati, tada će se oprati cijelo tijelo, a na mjesto otkinutog dijela uzeti tejemum.

Kako se uzima tejemum mejtu?

Onaj ko se bavi kupanjem mejta će pripremiti prašinu, staviće je u odgovarajuću posudu, zatim će uzeti ruke mejta i udariti s njegovim dlanovima po prašini, zatim će potirati istim rukama lice mejta i vanjski dio ruku tj. do iza šaka.

Ako osoba koja se bavi kupanjem ne bi bila u mogućnosti da podigne ruke mejta zbog ukočenosti ili slično, onda će potirati svojim rukama prašinu, zatim dlanove mejta, a zatim njegovo lice i vanjski dio ruku.

Trinaesto pitanje:

Pokuđeno je podizati glas i otvarati rasprave prilikom kupanja.

Četrnaesto pitanje:

Ako je u mejta bila otkinuta glava ili noga, onda se otkinuti dio stavi na mjesto koje mu i pripada, pa tako ide glava na mjesto glave, noga na mjesto noge itd. Mejt će se okupati kao i inače, a kada se dođe do otkinutog dijela, opraće ga posebno, a zatim vratiti na mjesto. Ako bi što spalo od mejta tokom pranja, vratiće ga na njegovo mjesto.

Petnaesto pitanje:

Pokuđeno je da onaj koji kupa uzme platu za kupanje i ukopavanje, osim ako je u potrebi tj. ako je muhtadž, tada će mu se dati iz državne riznice ili bejtul-mala, a neki učenjaci su dozvolili uzimanje nagrade i plate u slučaju potrebe.

Šesnaesto pitanje:

Pokuđeno je gledati u mejta bez potrebe i to mimo stidnog mjesta, a što se tiče gledanja u avret ili stidno mjesto, nema sumnje da je haram, jer je mejt sav avret i zbog toga je propisano da se pokrije tokom kupanja, te da se u ćefine obuče poslije i da se sakrije od pogleda ljudi.

Sedamnaesto pitanje:

Neće se staviti na mejtta mushaf, niti bilo što drugo, a niti na ćefine, jer je to od novotarija u vjeri.

Osamnaesto pitanje:

Ako se ne posjeduje sidr, okupaće se mejjit s alternativom, poput sapuna ili bilo kojim drugim preparatom koji inače služi za higijenu tijela. Isto tako kažemo za kamfor, tj. ako se nije u mogućnosti pribavit, onda će se koristiti nešto drugo kao zamjena poput ružine vode ili sl.

Devetnaesto pitanje:

Ako se ne bude u mogućnosti nabaviti sidr i kamfor, ili nešto što će ih zamijeniti onda će se mejjt okupati samo vodom, i to je dovoljno.

Dvadeseto pitanje:

Zabranjeno je otkinuti dio mejjtta, bilo da su ruke i noge ili unutrašnji organi poput bubrega i jetre, pa čak ako je to i u oporuku ostavi. To je izabrano mišljenje kod

učenjaka zbog hadisa u kojem stoji: „**Grieh je lomiti kost mejt u kao lomiti i žiwom.**“¹³

¹³ Bilježe Ibn Madže, br. 1617., i ovo je njegova verzija, zatim Ahmed, 6/58.; Ebu Davud, br. 3207.; Ibn Hibban, Bejheki, 4/58. Hadis je ispravnim ocijenio Albani u djelu *Ahkamul-dženaizi*.